

บทที่ 3

ประวัติ โครงสร้าง และการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์

พระราชวรพงศ์เชอกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ผู้ริเริ่มการสหกรณ์ไทย และนายทะเบียนสหกรณ์ พระองค์แรกของไทย ซึ่งคนไทยได้ยกย่องพระองค์ท่านให้เป็นพระบิดาแห่งการสหกรณ์ไทย ได้ทรงแปลความหมายที่ Hubert Calvert ผู้ซึ่งเคยเป็นนายทะเบียนสหกรณ์ของอินเดียว่า (ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด, 2550)

“สหกรณ์เป็นวิธีจัดการรูปแบบหนึ่งซึ่งบุคคลหลายคนรวมกันโดยความสมัครใจของตนเองในฐานะที่เป็นมนุษย์โดยความมีสิทธิเสมอหน้ากันหมด เพื่อบำรุงตนเองให้เกิดความจำเริญในทางทรัพย์”

“สหกรณ์” ความหมายโดยทั่วไปหมายถึง องค์การธุรกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยกลุ่มบุคคลซึ่งรวมตัวกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันและมีฐานะเป็นนิติบุคคล สมาชิกทุกคนมีสิทธิเสมอภาคเท่าเทียมกัน มีกฎหมายและข้อบังคับของสหกรณ์เป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจ

“สหกรณ์” ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ในมาตรา 4 หมายความว่า คณะบุคคลคนซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการ เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2542

ความหมายสหกรณ์ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 นายเจริญ บำรุงวงศ์ นักสหกรณ์แห่งชาติ วิเคราะห์ไว้ เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2543 ในการประชุมหารือขอแก้ไข พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ณ ศูนย์ฝึกอบรมสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ว่าความหมายของสหกรณ์ ควรมีคำว่า “ด้วยความสมัครใจ” ตามหลักการสหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์เป็นสหกรณ์โดยแท้จริง ด้วยความสมัครใจ ของสมาชิกสหกรณ์ทั้งหมด (ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด, 2550)

ประวัติการสหกรณ์ในประเทศไทย

ความคิดเรื่องการสหกรณ์เกิดขึ้นในประเทศไทย ในสมัยรัชกาลที่ 5 ประมาณ พ.ศ. 2457 ในสมัยนั้นประเทศไทยได้เริ่มมีการค้าขายกับต่างประเทศมากขึ้น ระบบเศรษฐกิจชนบทเปลี่ยนจากระบบเลี้ยงตนเองมาเป็นระบบเศรษฐกิจเพื่อการค้า ความต้องการเงินทุนในการขยายการผลิต และการครองชีพ การกู้ยืมเงินทุนจาก นายทุนท้องถิ่นที่ต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราสูง การถูกเอารัดเอาเปรียบในการขายผลผลิต สภาพดินฟ้าไม่อำนวย ทำให้ผลผลิตได้รับความเสียหาย การเกิดหนี้สินพอกพูน จึงเกิดขึ้นกับเกษตรกร (ชุมนุมสหกรณ์อ้อมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด, 2550)

จากสภาพปัญหาความยากจนและหนี้สินดังกล่าว ทำให้ทางราชการพยายามหาทางแก้ไข ต่อมารัฐบาลได้เชิญ Sir Benard Hunter หัวหน้าธนาคารแห่งมิดราส ประเทศอินเดีย เข้ามาสำรวจหาแนวทางช่วยเหลือเกษตรกร และได้เสนอว่าควรตั้ง “ธนาคารให้กู้ยืมแห่งชาติ” ดำเนินการให้กู้ยืมแก่ราษฎร โดยมีที่ดิน และหลักทรัพย์อื่น เป็นประกันเพื่อมิให้ชาวนาที่กู้ยืมเงินหลบหนีหนี้สิน พร้อมทั้งแนะนำให้จัดตั้งสมาคม เรียกว่า “โคออปอเรทีฟ โซไซตี้” (cooperative society) เพื่อควบคุมการกู้เงินและการเรียกเก็บเงินกู้ โดยใช้หลักการร่วมมือกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งคำนี้พระราชวรวงศ์เธอกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ได้ทรงบัญญัติศัพท์เป็นคำในภาษาไทย ว่า “สมาคมสหกรณ์” จึงกล่าวได้ว่า ประเทศไทยเริ่มศึกษาวิธีการสหกรณ์ ในปี พ.ศ. 2457 แต่ยังมีได้ดำเนินการ ใดๆ จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2458 ได้มีการจัดตั้งกรมสถิติพยากรณ์ กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ เป็นกรมพาณิชย์และสถิติพยากรณ์ ประกอบด้วยส่วนราชการ 3 ส่วน คือ การพาณิชย์ การสถิติพยากรณ์ และการสหกรณ์

การตั้งส่วนราชการสหกรณ์นี้ก็เพื่อให้มีเจ้าหน้าที่ดำเนินการทดลองจัดตั้งสหกรณ์ขึ้น และพระราชวรวงศ์เธอกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ในฐานะอธิบดีกรมพาณิชย์และสถิติพยากรณ์ขณะนั้น ได้ทรงพิจารณาเลือกแบบอย่างของสหกรณ์แบบไรฟ์ไฟเซินของประเทศเยอรมัน เป็นตัวอย่างขึ้นในประเทศไทย เนื่องจากมีความเหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจของเกษตรกรไทยขณะนั้นมากกว่ารูปแบบอื่น และได้ทดลองจัดตั้งสหกรณ์แห่งแรกของประเทศไทยขึ้น ณ ที่อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยมีชื่อว่า

“สหกรณ์วัดจันทร์ไม่จำกัดสินใช้” มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิกโดยจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติเพิ่มเติมสมาคม พ.ศ. 2459 เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2459 มี พระราชวรวงศ์เธอกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ เป็นนายทะเบียนสหกรณ์ พระองค์แรก สหกรณ์แห่งนี้มีสมาชิกแรกตั้ง จำนวน 16 คน ทุนดำเนินงาน 3,080 บาท เป็นค่าธรรมเนียมนแรกเข้า 80 บาท และเงินทุนซึ่งได้จากแบ่งกัสยามกัมมาจล (ธนาคารไทยพาณิชย์ในปัจจุบัน) เป็นจำนวน 3,000 บาท มีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ กำประกัน โดยเสียดอกเบี้ยให้ธนาคารในอัตราร้อยละ 6 ต่อปี คิคดอกเบี้ยจากสมาชิกในอัตราร้อยละ 12 ต่อปี กำหนดชำระหนี้ พร้อมดอกเบี้ยได้ตามกำหนด และยังมีเหลือพอเก็บไว้เป็นทุนต่อไป

แสดงให้เห็นว่าการนำวิธีการสหกรณ์เข้ามาช่วยแก้ไขความเดือดร้อนของเกษตรกร ได้ผล ดังนั้น ทางราชการจึงได้ส่งเสริมการจัดตั้งสหกรณ์หาทุนขนาดเล็กในท้องถิ่นต่าง ๆ ที่ประสบปัญหาอย่างเดียวกัน ต่อมางานสหกรณ์ได้ขยายตัวกว้างขวางขึ้น มีการจดทะเบียนสหกรณ์อีกหลายสหกรณ์ และการจัดตั้งสหกรณ์อีกหลายประเภท แต่เป็นสหกรณ์ขนาดเล็กที่ดำเนินธุรกิจแบบเอนกประสงค์ทั้งสิ้น จึงไม่สามารถตอบสนองความต้องการหรือแก้ไขปัญหาของเกษตรกรได้เต็มที่ ทางรัฐบาลจึงได้ออกพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 เปิดโอกาสให้สหกรณ์หาทุนขนาดเล็กที่ดำเนินธุรกิจเพียงอย่างเดียว ควบเข้าเป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ ทำให้สามารถขยายการดำเนินธุรกิจเป็นแบบเอนกประสงค์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่สมาชิก ด้วยเหตุนี้สหกรณ์หาทุนจึงแปรสภาพเป็นสหกรณ์การเกษตรมาจนถึงปัจจุบัน ต่อมาในปี พ.ศ. 2516 ได้มีการประกาศกฎกระทรวง-เกษตรและสหกรณ์ แบ่งประเภทสหกรณ์ในประเทศไทยตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 ออกเป็น 6 ประเภท คือ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์นิคม สหกรณ์ประมง สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์ร้านค้า และสหกรณ์บริการ ซึ่งนับแต่สหกรณ์ได้ถือกำเนิดขึ้นในประเทศไทยจวบจนปัจจุบัน ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในธุรกิจต่าง ๆ ได้สร้างความเชื่อถือเป็นที่ไว้วางใจของสมาชิกจนทำให้จำนวนสหกรณ์เพิ่มขึ้นทุกปี การสหกรณ์ในประเทศไทย จึงมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคม ที่ช่วยแก้ไขปัญหาในการประกอบอาชีพ และช่วยยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น

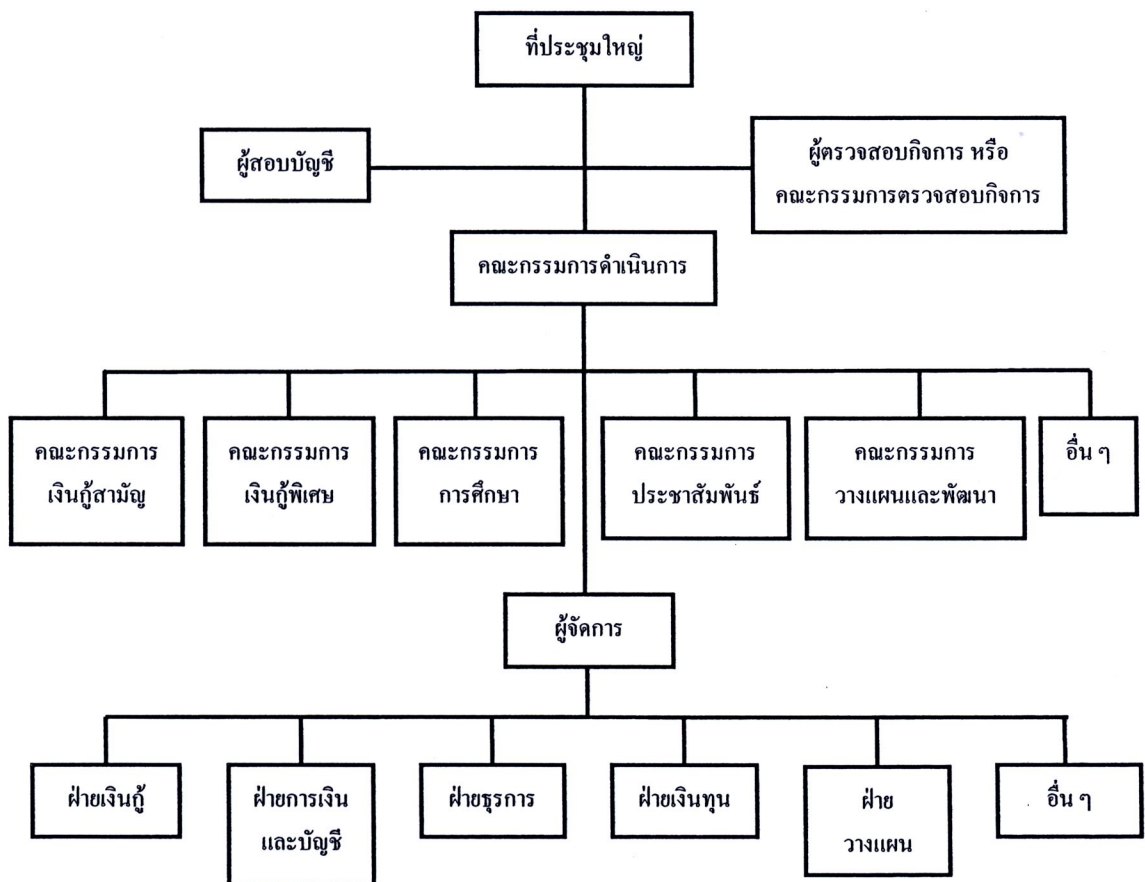
ประวัติการสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย

กรมสหกรณ์เห็นสมควรจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์และเครดิต สำหรับคนมีเงินเดือนขึ้นในหมู่บ้านสหกรณ์ และให้รวมตลอดทั้งข้าราชการ และพนักงานธนาคารเพื่อการสหกรณ์ ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางการทำงานใกล้ชิดกับกรมสหกรณ์ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมให้บรรดาสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ได้อย่างจริงจัง และป้องกันให้พ้นจากหนี้สินที่มีภาระมากดั่งนั้น จึงได้จัดให้มีผู้เริ่มการขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ผู้แทนกองต่าง ๆ ในกรมสหกรณ์ และคณะสหกรณ์กับของธนาคารเพื่อการสหกรณ์ เพื่อดำเนินงานต่าง ๆ ในการก่อตั้งสหกรณ์ คณะผู้เริ่มการได้พิจารณาร่างข้อบังคับและเริ่มออกหนังสือชี้ชวน สอบสวนพิจารณาผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิก ในฐานะผู้เข้าชื่อจดทะเบียนสหกรณ์ตั้งแต่วันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2492 ได้สมาชิกรวมทั้งสิ้น 132 คน ประชุมเข้าชื่อจดทะเบียนเมื่อวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2492 สหกรณ์ได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2471 เมื่อวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2492 มีชื่อว่า “สหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ไม่จำกัดสินใจ” นับว่าเป็นสหกรณ์ประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งแรกในประเทศไทย มีสมาชิกแรกตั้ง 132 คน มีเงินทุนดำเนินการครั้งแรก 2,720 บาทและได้รับค่าธรรมเนียมแรกเข้า 660 บาท (ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด, 2550)

ส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์ที่จัดตั้งขึ้นในชุมชนแห่งแรก เป็นการรวมคนจากชุมชนแออัดห้วยขวาง ดินแดง เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2508 ใช้ชื่อว่า “เครดิตยูเนียนศูนย์กลางเทวา” แต่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์ สหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ได้รับจดทะเบียนแห่งแรกคือ สหกรณ์เครดิตยูเนียนแม่มุล จำกัด จังหวัดอุบลราชธานี ได้รับการจดทะเบียนเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2522

โครงสร้างองค์กรของสหกรณ์ออมทรัพย์

การจัดโครงสร้างองค์กรจะช่วยเป็นกรอบในการเชื่อมโยงระหว่างขั้นตอนการวางแผนและการควบคุมไปสู่ความสำเร็จของสหกรณ์ โครงสร้างองค์กรของสหกรณ์ออมทรัพย์ จะแสดงให้เห็นรูปแบบของการจัดกลุ่มงาน ขอบเขตงาน อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของกลุ่มบุคคลในตำแหน่งต่าง ๆ ตลอดจนสายบังคับบัญชาในสหกรณ์ออมทรัพย์ ประกอบด้วย (ดังแสดงในภาพ 3)

ภาพ 3 โครงสร้างองค์กรของสหกรณ์ออมทรัพย์

ที่มา. จาก คู่มือผู้จัดการสหกรณ์ออมทรัพย์, โดย สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2549, ค้นเมื่อ 20 เมษายน 2553, จาก http://www.coop.ku.ac.th/nanasara/hand_manger.pdf

1. ที่ประชุมใหญ่ สมาชิกสหกรณ์เป็นเจ้าของสหกรณ์ ไม่ว่าจะเป็นสหกรณ์ที่ออกหุ้นให้สมาชิกถือหรือไม่ก็ตาม และสมาชิกนี้เองจะเป็นผู้ใช้บริการที่สหกรณ์อำนวยความสะดวกตามความมุ่งหมาย เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกในด้านต่างๆ กล่าวอีกนัยหนึ่ง สมาชิกซึ่งเป็นเจ้าของสหกรณ์จะเป็นผู้ใช้ประโยชน์หรือได้รับประโยชน์จากสหกรณ์ในเวลาเดียวกัน หรือ “เจ้าของกับลูกค้าของสหกรณ์เป็นคนเดียวกัน” (identity)

สมาชิกสหกรณ์แต่ละคนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของสหกรณ์ซึ่งเป็นนิติบุคคล องค์การนิติบุคคลจะต้องมีองค์กรต่าง ๆ เพื่อแสดงเจตนาตัดสินใจและปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่จะทำให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การ สหกรณ์ก็เช่นเดียวกันมีองค์กรที่ประกอบด้วยสมาชิกทั้งหมดเป็นองค์กรที่มีอำนาจสูงสุดในการแสดงเจตนาและตัดสินใจในนามของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ องค์กร ดังกล่าวนี้นี้เรียกว่า “ที่ประชุมใหญ่”

2. คณะกรรมการดำเนินการเป็นองค์กรบริหารของสหกรณ์ เกิดขึ้นโดยการเลือกตั้งจากสมาชิกในที่ประชุมใหญ่นั้นเองให้เป็นกรรมการดำเนินการ มีจำนวนอยู่ในระหว่าง 9-25 คน สดแล้วแต่ขนาดของสหกรณ์ องค์กรบริหาร หรือองค์กรปกครอง (governing body) ของสหกรณ์นี้ จะต้องดำเนินการในรูป “ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ” เสมอ จึงจะมีผลตามกฎหมาย เช่น การจ้างและแต่งตั้งผู้จัดการ การกำหนดนโยบายการดำเนินงานเฉพาะเรื่อง และการกำกับดูแลฝ่ายจัดการของสหกรณ์ เป็นต้น กรรมการดำเนินการทุกคนถือว่าเป็นผู้แทนของสมาชิกทั้งหมด

3. ผู้จัดการสหกรณ์ ในองค์การธุรกิจทั้งหลาย ความสำเร็จหรือความล้มเหลวขึ้นอยู่กับความสามารถในการจัดการองค์การธุรกิจเหล่านั้น ในสหกรณ์ถือว่าผู้จัดการเป็นหัวหอกของการจัดการ ผู้จัดการสหกรณ์ มีสิ่งท้าทายอยู่ 2 ประการ คือ

3.1 ต้องแก้ปัญหาทางเทคนิคของธุรกิจ ซึ่งรวมทั้งนโยบายการทำงานที่เกี่ยวกับภายนอก เช่น การส่งเสริมการขาย การเตรียมผลิตภัณฑ์สำหรับการตลาด (ผลิตภัณฑ์ทางการเงิน financial product ในกรณีสหกรณ์ออมทรัพย์) และการจัดซื้อสิ่งที่จำเป็นรวมทั้งจะต้องจัดการกับปัญหาทั้งหลายที่เกี่ยวกับการจำหน่ายและการตั้งราคา (อัตราดอกเบี้ย) สินค้าและบริการ

3.2 ต้องจัดการด้านบัญชี การเงิน บุคลากร และปัญหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานภายในสหกรณ์ นอกจากนั้นการปฏิบัติงานของผู้จัดการสหกรณ์ จะต้องอยู่ในความดูแลของคณะกรรมการดำเนินการตลอดเวลาเพื่อให้เกิดประสิทธิผล

4. เจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของผู้จัดการ เช่น ฝ่ายเงินกู้ ฝ่ายบัญชีและการเงิน ฝ่ายธุรการ ฝ่ายเงินทุน ฝ่ายวางแผนและพัฒนา และฝ่ายอื่น ๆ แล้วแต่สหกรณ์จะกำหนด

การดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์

การดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์นั้นสหกรณ์ออมทรัพย์มีแหล่งเงินทุนมาจากการถือหุ้นของสมาชิกเป็นรายเดือน การรับฝากจากสมาชิกในรูปของเงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำ การกู้ยืมจากสถาบันการเงินอื่น หรือแม้แต่ในระบบสหกรณ์ด้วยกันเอง เงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์จะเป็นแหล่งให้สมาชิกกู้ยืม หรือนำไปฝากกับสถาบันการเงินอื่นเพื่อหารายได้ โดยรายได้ของสหกรณ์มาจากดอกเบี้ยของเงินกู้ยืม ดอกเบี้ยเงินฝาก ค่าธรรมเนียมแรกเข้า ส่วนรายจ่ายของสหกรณ์ส่วนใหญ่ก็อยู่ในรูปของดอกเบี้ยเงินฝากของลูกค้า ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม เงินเดือนเจ้าหน้าที่ ค่าใช้จ่ายสำนักงาน ค่าสาธารณูปโภค และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

การดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์สามารถจะกระทำได้ภายใต้กรอบที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ ดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมการออมของสมาชิก ในรูปทุนเรือนหุ้นและเงินฝาก
2. จัดหาทุนเพื่อกิจการสหกรณ์
3. ให้เงินกู้แก่สมาชิก
4. ให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงิน
5. ออกตั๋วสัญญาใช้เงินหรือตราสารการเงินอื่น ๆ
6. ฝาก ลงทุน หรือทำนิติกรรมตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ และคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด
7. ให้สวัสดิการหรือสงเคราะห์สมาชิกและครอบครัว

8. ร่วมมือกับทางการ และขบวนการสหกรณ์เพื่อการส่งเสริมการสหกรณ์
9. ดำเนินธุรกิจหรือกิจการอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็ตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

วัตถุประสงค์ของสหกรณ์ออมทรัพย์

สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นสถาบันการเงินที่ส่งเสริมให้บุคคลที่เป็นสมาชิก รู้จักการประหยัด รู้จักการออมทรัพย์ และสามารถบริการเงินกู้ให้แก่สมาชิกเพื่อนำไปใช้จ่ายเมื่อเกิดความจำเป็น โดยยึดหลักการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จึงเป็นการร่วมแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคมอีกทางหนึ่ง ดังนี้

1. ส่งเสริมการออมทรัพย์เป็นวัตถุประสงค์หลัก แบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ

1.1 ส่งเสริมการออมทรัพย์โดยการถือหุ้น สหกรณ์กำหนดให้สมาชิกชำระค่าหุ้นเป็นประจำทุกเดือน โดยการหักเงินค่าหุ้น ณ ที่จ่ายเงินเดือน และจ่ายเงินปันผลค่าหุ้นให้แก่สมาชิกตามอัตราที่กฎหมายสหกรณ์กำหนดไว้ เงินปันผลนี้ไม่ต้องเสียภาษีให้แก่รัฐ และเมื่อสมาชิกลาออกจากสหกรณ์สามารถถอนคืนได้ นอกจากนั้นสมาชิกอาจซื้อหุ้นเพิ่มได้เป็นครั้งคราว

1.2 ส่งเสริมการออมทรัพย์โดยการรับฝากเงิน สหกรณ์มีบริการด้านเงินฝากประจำและเงินฝากออมทรัพย์ และให้ผลตอบแทนในรูปดอกเบี้ยในอัตราเดียวกับธนาคารพาณิชย์หรือสูงกว่าตามฐานะของแต่ละสหกรณ์

2. การให้เงินกู้แก่สมาชิก สหกรณ์จะนำเงินค่าหุ้นและเงินฝากของสมาชิกหมุนเวียนให้สมาชิกที่มีความเดือดร้อนกู้ยืม โดยคิดอัตราดอกเบี้ยที่เป็นธรรม เงินกู้ที่สหกรณ์จ่ายให้สมาชิกมี 3 ประเภท คือ

2.1 เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน ในกรณีที่สมาชิกมีความจำเป็นเร่งด่วนหรือมีรายจ่ายเกิดขึ้นอย่างกะทันหัน สมาชิกสามารถกู้เงินประเภทนี้จากสหกรณ์ได้ไม่เกินครึ่งหนึ่งของรายได้รายเดือน แต่จำกัดขั้นสูงไว้ตามฐานะของแต่ละสหกรณ์ และกำหนดส่งชำระคืนไม่เกิน 2 งวดรายเดือน เงินกู้ประเภทนี้ไม่ต้องมีหลักประกัน

2.2 เงินกู้สามัญ สมาชิกสามารถกู้เงินประเภทนี้ได้ประมาณ 4-15 เท่าของเงินได้รายเดือน แต่จะจำกัดขั้นสูงไว้ตามฐานะของแต่ละสหกรณ์ กำหนดส่งชำระคืนระหว่าง 24-72 งวดรายเดือน และต้องมีสมาชิกค้ำประกันอย่างน้อย 1 คน การกำหนดขั้นสูงของเงินวงกู้ถูกเงินและสามัญ ควรจะได้ใช้เงินเดือนเฉลี่ยของสมาชิกแต่ละสหกรณ์เป็นฐานในการกำหนด

2.3 เงินกู้พิเศษ ถ้าสหกรณ์มีฐานะมั่นคงแล้ว สหกรณ์จะเปิดบริการเงินกู้พิเศษ เพื่อให้สมาชิกไปลงทุนประกอบอาชีพหรือกู้เพื่อการเกษตรเพราะเงินกู้ประเภทนี้สามารถกู้ตามจำนวนเงินที่จะนำไปลงทุนประกอบอาชีพหรือขึ้นอยู่กับราคาของบ้านและที่ดินที่ซื้อ และความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ โดยจำนวนเงินกู้ส่วนที่เกินกว่าค่าหุ้นของผู้กู้ต้องอยู่ภายในร้อยละ 60-75 แห่งค่าของอสังหาริมทรัพย์ที่จำนองเป็นประกัน หรือร้อยละ 80 ของหลักทรัพย์อย่างอื่น และกำหนดชำระคืนตั้งแต่ 10-15 ปี โดยมีอสังหาริมทรัพย์จำนองเป็นหลักประกัน

หลักการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์

องค์การสัมพันธภาพระหว่างประเทศ ได้จัดการประชุม ณ นครแมนเชสเตอร์ ประเทศอังกฤษ เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2538 เพื่อดำเนินการปรับปรุงเพิ่มเติมหลักการสหกรณ์ใหม่อีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้หลักการสหกรณ์มีความสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันยิ่งขึ้น รวมทั้งการให้สมาชิกได้มีความเข้าใจและนำหลักการสหกรณ์ไปใช้ปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน ซึ่งมีหลักการสหกรณ์ 7 ประการ และได้มีการประกาศให้สหกรณ์ทุกประเทศถือใช้โดยทั่วกัน ดังนี้

หลักการที่ 1 การเปิดรับสมาชิกโดยทั่วไปตามความสมัครใจ สหกรณ์เป็นองค์การแห่งความสมัครใจ เปิดรับบุคคลทั่วไปที่สามารถใช้บริการสหกรณ์ได้และเต็มใจจะรับผิดชอบในฐานะสมาชิก เข้าเป็นสมาชิกโดยปราศจากการกีดกันทางเพศ ฐานะทางสังคม เชื้อชาติ การเมือง หรือศาสนา

หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามแนวทางประชาธิปไตย สหกรณ์เป็นองค์การประชาธิปไตยที่มีการควบคุมโดยสมาชิก ซึ่งมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการ

กำหนดนโยบายและการตัดสินใจ บุรุษและสตรีที่ได้รับการเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ให้เป็นผู้แทนสมาชิก ต้องรับผิดชอบต่อสมาชิก ในสหกรณ์ชั้นปฐม สมาชิกมีสิทธิในการออกเสียงเท่าเทียมกัน (สมาชิกหนึ่งคนหนึ่งเสียง) สำหรับสหกรณ์ในระดับอื่น ๆ ก็ดำเนินการตามแนวทางประชาธิปไตยเช่นเดียวกัน

หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจโดยสมาชิก สมาชิกมีส่วนร่วมในการลงทุน (ซื้อหุ้น) ในสหกรณ์ของตนเองอย่างเสมอภาคกัน และมีส่วนในการควบคุมการใช้เงินทุนของสหกรณ์ตามแนวทางประชาธิปไตย เงินของสหกรณ์อย่างน้อย ๆ ส่วนหนึ่งต้องเป็นทรัพย์สินส่วนรวมของสหกรณ์ โดยปกติสมาชิกจะได้รับผลตอบแทน (ถ้ามี) ในอัตราที่จำกัดตามเงินลงทุน (หุ้น) ที่กำหนดเป็นเงื่อนไขของการเข้าเป็นสมาชิก สมาชิกสามารถจัดสรรเงินส่วนเกินของสหกรณ์ เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทุกอย่างดังนี้ คือ เพื่อการพัฒนาสหกรณ์ โดยอาจกันไว้เป็นเงินสำรองซึ่งอย่างน้อย ๆ จะต้องมีส่วนหนึ่งที่น่ามาแบ่งปันกันไม่ได้ เพื่อตอบแทนแก่สมาชิกตามสัดส่วนของปริมาณธุรกิจที่สมาชิกได้ทำกับสหกรณ์ เพื่อสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ที่มวลสมาชิกเห็นชอบ

หลักการที่ 4 มีการปกครองตนเองและมีอิสระ สหกรณ์เป็นองค์กรที่พึ่งพาตนเองและปกครองตนเอง โดยมีการควบคุมจากมวลสมาชิก หากสหกรณ์จะต้องมีข้อตกลงผูกพันกับองค์กรอื่นใด ซึ่งรวมถึงหน่วยงานของรัฐบาลด้วย หรือจะต้องเพิ่มเงินลงทุน โดยอาศัยแหล่งเงินทุนภายนอกสหกรณ์ สหกรณ์จะต้องกระทำการดังกล่าวภายใต้เงื่อนไขที่มั่นใจได้ว่ามวลสมาชิกจะยังคงดำรงไว้ซึ่งอำนาจในการควบคุมสหกรณ์ตามแนวทางประชาธิปไตย และสหกรณ์ยังคงดำรงความเป็นอิสระ

หลักการที่ 5 การให้การศึกษา การฝึกอบรม และข่าวสาร สหกรณ์พึงให้การศึกษและการฝึกอบรมแก่สมาชิก ผู้แทนสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้ง ผู้จัดการและพนักงาน เพื่อให้บุคลากรเหล่านี้สามารถมีส่วนช่วยพัฒนาสหกรณ์ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพึงให้ข่าวสารแก่สาธารณชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนและบรรดาผู้นำทางความคิดในเรื่องคุณลักษณะและประโยชน์ของสหกรณ์

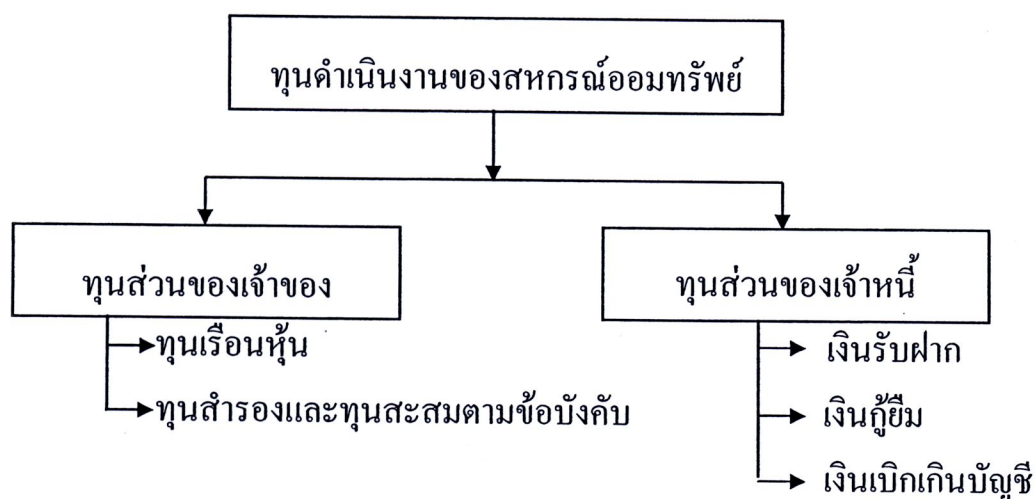
หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ สหกรณ์จะสามารถให้บริการแก่สมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ขบวนการสหกรณ์ได้ โดยร่วมมือกันในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ

หลักการที่ 7 ความห่วงใยต่อชุมชน สหกรณ์พึงดำเนินกิจการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาชุมชนให้มีความเจริญยั่งยืนตามนโยบายที่มวลสมาชิกเห็นชอบ

ทุนดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์

เงินทุนมีความสำคัญมากต่อสหกรณ์ออมทรัพย์ เพราะเป็นตัวหลักสำคัญในการกำหนดการลงทุน เป็นที่มาแห่งผลกำไร ก่อผลต่อเงินปันผล และเงินเฉลี่ยคืนแก่สมาชิก เป็นฐานของเงินบริการ รวมทั้งโครงสร้างทางสวัสดิการของสหกรณ์ที่จัดให้แก่สมาชิก จากความสำคัญดังกล่าว จึงกล่าวได้ว่า การดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์จะมีประสิทธิภาพหรือไม่ ขึ้นกับการมีเงินทุน และใช้เงินทุน และบริหารทุนอย่างฉลาด

แหล่งที่มาแห่งเงินทุน และความหมายแห่งเงินทุนประเภทต่าง ๆ ของสหกรณ์ออมทรัพย์ประกอบด้วยทุนประเภทต่าง ๆ คือ (ดังแสดงในภาพ 4)

ภาพ 4 แหล่งเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์

ที่มา. จาก คู่มือการปฏิบัติงานสหกรณ์ออมทรัพย์ (หน้า 29), โดย จำนงค์ สมประสงค์, 2531, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

1. **ทุนเรือนหุ้น** ทุนส่วนนี้ได้จากการขายหุ้นให้สมาชิก มูลค่าหุ้นมักกำหนดไว้ตายตัวตามกฎหมายหรือข้อบังคับของแต่ละสหกรณ์ โดยมากมักกำหนดจำนวนหุ้นขั้นต่ำที่สมาชิกแต่ละคนถือ และจำกัดไว้ไม่เกินอัตราที่กำหนด เช่น ไม่เกินหนึ่งในห้า หรือไม่เกินร้อยละ 10 ของหุ้นทั้งหมด ทุนเรือนหุ้นถือเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างเงินทุนเพื่อการประกอบการของสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นทุนถาวรอันแสดงถึงฐานะความมั่นคงทางการเงิน สร้างความเชื่อมั่นแก่สมาชิก องค์การที่สหกรณ์ติดต่อประสานงานหรือทำธุรกิจด้วย ประการสำคัญกว่านี้คือ ทุนเรือนหุ้นเป็นสิ่งแสดงถึงความร่วมมือ ช่วยเหลือเกื้อกูลกันของบรรดาสมาชิกในขบวนการสหกรณ์

2. **ทุนสำรอง และทุนสะสมตามข้อบังคับ** เป็นทุนสำรองตามข้อบังคับที่หักจากกำไรสุทธิไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี ส่วนนี้จะสะสมเป็นส่วนของผู้ถือหุ้นที่ทวีความสำคัญมากขึ้นทุกปี และไม่มีการถอนออกใช้ ยกเว้นกรณีเกิดการขาดทุนซึ่งไม่ค่อยปรากฏ และเป็นเงินทุนที่ไม่มีต้นทุนในการได้มาซึ่งเงินทุนส่วนนี้ ทุนสำรองมีบทบาทในการรักษาเสถียรภาพทางการเงินเพื่อการขยายกิจการ เพิ่มสัดส่วนทุนส่วนของเจ้าของเพิ่มอำนาจการกู้ยืม และเป็นกันชนสำหรับป้องกันความรับผิดชอบเพื่อหนี้สินของสมาชิก สำหรับเงินทุนสะสมนั้น ประกอบด้วยทุนสาธารณประโยชน์ ทุนรักษาระดับอัตราเงินปันผล และทุนเพื่อสงเคราะห์สมาชิก

3. **เงินรับฝากจากสมาชิก** การรับฝากเงินเป็นจุดมุ่งหมายและกิจกรรมที่สำคัญของสหกรณ์ออมทรัพย์ ทั้งยังเป็นแหล่งเงินทุนที่ได้จากแหล่งภายในที่ไม่ต้องมีหลักประกัน และเสียดอกเบี้ยในอัตราต่ำเมื่อเทียบกับแหล่งกู้เงินจากแหล่งภายนอกอื่น ๆ

4. **การกู้ยืม** การดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์นอกจากใช้เงินทุนของตนเองแล้ว ยังต้องอาศัยเครดิตทางการเงินจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ ทั้งนี้ เพื่อสนองความต้องการเงินกู้ของสมาชิกซึ่งมีมากขึ้น แหล่งเงินกู้ยืมที่สำคัญ ได้แก่ เงินกู้และเงินเบิกเกินบัญชีจากธนาคารพาณิชย์ เงินกู้ยืมจากชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย เงินกูระหว่างสหกรณ์ออมทรัพย์ และจากแหล่งอื่น ๆ

ข้อเปรียบเทียบระหว่างสหกรณ์ออมทรัพย์ กับสหกรณ์ประเภทอื่น ๆ มีดังนี้

1. สหกรณ์ออมทรัพย์ส่วนใหญ่จัดตั้งขึ้น โดยความร่วมมือและความสมัครใจจากบรรดาบุคคลที่รวมกันเป็นสมาชิก ซึ่งต่างจากสหกรณ์ประเภทอื่น ๆ ที่มักจัดตั้งขึ้นเพื่อสนองนโยบายของรัฐที่มุ่งใช้สหกรณ์เป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ หรือเพื่อพัฒนาประเทศ

2. สมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นกลุ่มที่มีรายได้ประจำ มีฐานะ และรายได้ในระดับปานกลางขึ้นไป และส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีระดับการศึกษาค่อนข้างสูง จึงมีทั้งความรู้ ความเข้าใจ และมีรายได้มากพอที่จะสนับสนุนการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ ให้ดำเนินงานรุดหน้าไปได้

3. สมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ถือหุ้นในสหกรณ์ของตนจำนวนมากกว่าของสหกรณ์ประเภทอื่น ซึ่งส่วนใหญ่ถือหุ้นในจำนวนขั้นต่ำเพียงเพื่อให้สามารถเข้าเป็นสมาชิก และใช้บริการด้านต่าง ๆ ของสหกรณ์ได้เท่านั้น ซึ่งในข้อบังคับของสหกรณ์ออมทรัพย์ได้กำหนดให้สมาชิกต้องส่งชำระค่าหุ้นต่อสหกรณ์อย่างสม่ำเสมอเป็นรายเดือนตามสัดส่วนแห่งรายได้ของสมาชิก การถือหุ้นเพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอของสมาชิกทำให้สหกรณ์มีแหล่งเงินทุนที่แน่นอน มีค่าใช้จ่ายในการได้มาซึ่งเงินทุนค่อนข้างต่ำ และมีเงินทุนดำเนินงานเพียงพอสำหรับดำเนินธุรกิจและให้บริการแก่สมาชิก และได้รับผลตอบแทนจากการดำเนินธุรกิจในระดับที่น่าพอใจ

4. จากการที่สหกรณ์ออมทรัพย์จัดตั้งขึ้นจากความร่วมมือโดยสมัครใจของเหล่าบรรดาสมาชิกที่มีรายได้ประจำ ซึ่งมักทำงานอยู่ในหน่วยงานเดียวกัน ดังนั้นในระยะเริ่มต้นของการดำเนินงาน สหกรณ์ออมทรัพย์ส่วนใหญ่จึงได้รับการช่วยเหลือ และสนับสนุนทั้งด้านที่ตั้งสำนักงาน วัสดุอุปกรณ์สำนักงาน รวมทั้งบุคลากรจากหน่วยงานนั้น ๆ ทำให้เงินทุนของสหกรณ์ไม่ต้องจมอยู่ในสินทรัพย์ถาวร และมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่ำมาก จึงส่งผลให้การดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ส่วนใหญ่ได้รับผลตอบแทนระดับสูง และมีฐานะทางการเงินมั่นคงได้ในเวลาที่รวดเร็วกว่าสหกรณ์ประเภทอื่น ๆ

ประวัติความเป็นมาของสหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิม จำกัด

ประมาณ พ.ศ. 2525 ผู้บัญชาการทหารสูงสุด พล.อ. สายหยุด เกิดผล ประธานคณะกรรมการส่งเสริมสหกรณ์ทหาร มีแนวความคิดว่าเพื่อแก้ปัญหาความเดือดร้อนด้านการเงินของข้าราชการ จึงเห็นสมควรชักชวนหน่วยขึ้นตรงเหล่าทัพ หรือหน่วยรองที่มีกำลังพลตั้งแต่ 400 คนขึ้นไป และมีนายทหารการเงินประจำหน่วย จัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ขึ้น (สหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิม จำกัด, 2553ก)

พล.ร.อ. สมบูรณ์ เชื้อพิบูลย์ ผู้บัญชาการทหารเรือในขณะนั้น จึงมีบัญชาให้จัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ทหารขึ้นในบริเวณพระราชวังเดิม ได้แต่งตั้งคณะกรรมการก่อตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์พระราชวังเดิม โดยมี พล.ร.ต. อนันต์ จันทกุล เป็นประธานกรรมการ และมี น.อ. นเรศ กัณทะพงศ์ เป็นเลขานุการเพื่อดำเนินการก่อตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์พระราชวังเดิมขึ้น โดยมีนโยบายเพื่อเป็นการส่งเสริมสวัสดิการของสมาชิกและครอบครัว แก้ปัญหาเศรษฐกิจและก่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกและครอบครัวอย่างแท้จริง มิได้มีความมุ่งหมายที่จะแสวงหากำไรแต่อย่างใด โดยเฉพาะข้าราชการชั้นผู้น้อยจะได้รับประโยชน์จากการเป็นสมาชิกสหกรณ์นี้อย่างมาก

วัตถุประสงค์ที่สำคัญ

1. ส่งเสริมให้สมาชิกออมทรัพย์จากเงินได้รายเดือน โดยถือหุ้นเป็นประจำทุกเดือน และฝากเงินไว้กับสหกรณ์
2. ให้สมาชิกกู้เงินจากสหกรณ์โดยเสียดอกเบี้ยอัตราต่ำ เพื่อนำไปใช้จ่ายในสิ่งจำเป็น หรือมีประโยชน์

การดำเนินการในระยะแรกมีสมาชิกริเริ่ม จำนวน 150 คน โดยรับสมาชิกที่เป็นข้าราชการและลูกจ้างประจำที่สังกัดหน่วยในพระราชวังเดิม รวม 14 หน่วย คือ สลก.ทร. สบ.ทร., กพ.ทร., กบ.ทร., ขว.ทร., ยก.ทร., สส.ทร., จร.ทร., สปช.ทร., กอง.ทร., อศ.วศ.ทร. รร.นร., ยศ.ทร. (เฉพาะ บก.ยศ.ทร., รร.พจ., และศูนย์ภาษา เท่านั้น) ต่อมาได้ขยายการรับสมาชิกจากหน่วยต่าง ๆ เพิ่มขึ้น คือ กรม สห.ทร., พธ.ทร., ขส.ทร., พร., สก.ทร., สรส., กลน.กร., กทบ.กร., กยพ.กร., ชย.ทร., สตช.ทร., กพร.ทร., สวพ.ทร. และ รฐท.กท. จนถึงปัจจุบันนี้มีสมาชิกจำนวนประมาณ 15,535 คน

คณะกรรมการดำเนินการก่อตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์พระราชวังเดิม ได้พิจารณาขอจดทะเบียนต่อนายทะเบียนสหกรณ์ เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2526 โดยใช้ชื่อว่า “สหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิม จำกัด” มีชื่อย่อว่า “สอ.วค.” เริ่มประกอบธุรกิจครั้งแรกเมื่อวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2526 ซึ่งเป็นวันประชุมคณะกรรมการดำเนินการเป็นครั้งแรก เริ่มเก็บเงินค่าหุ้นครั้งแรกเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2526

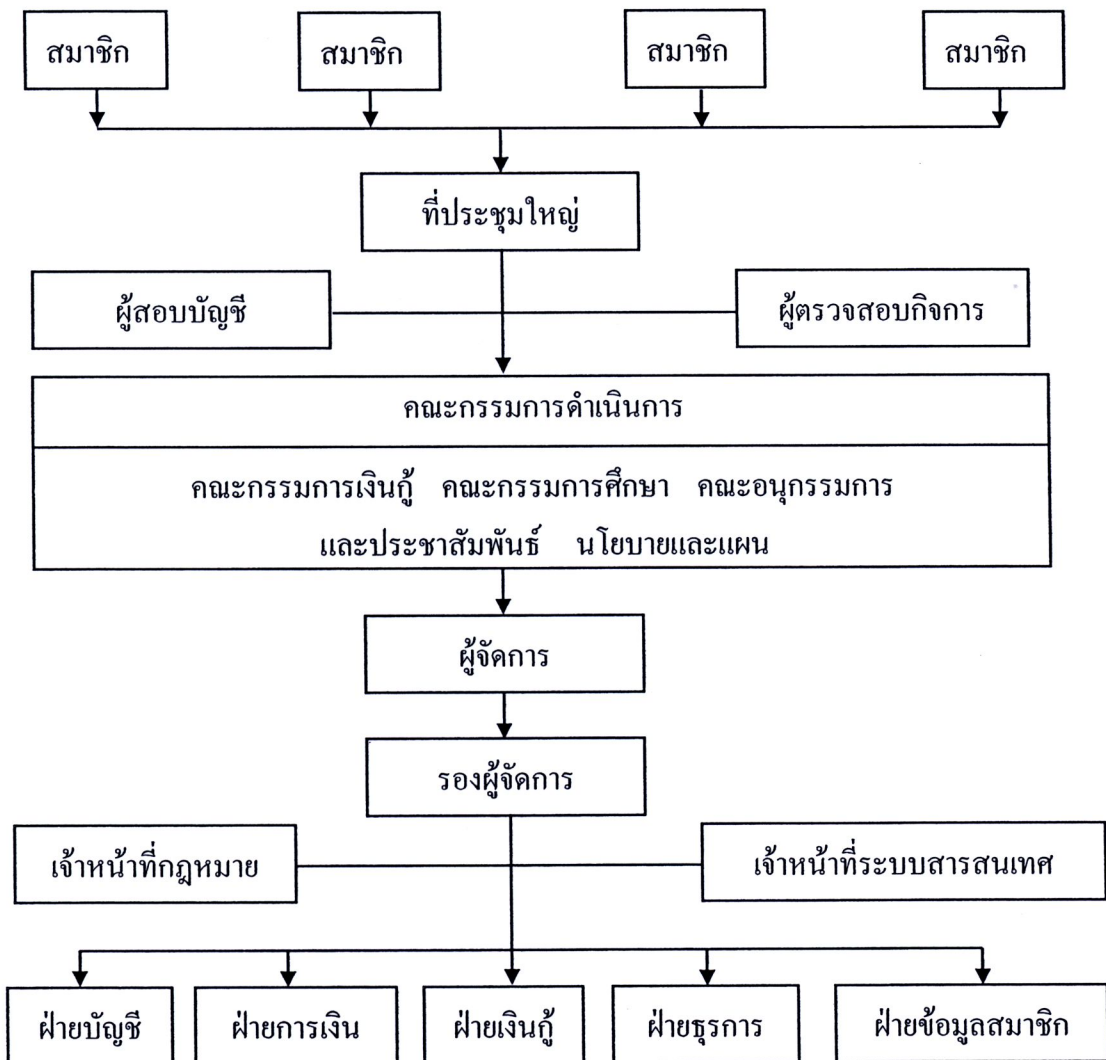
ทุนที่ใช้ในการดำเนินการครั้งแรก ได้ขอกู้จากชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์ทหารรวม 2 ครั้ง ๆ ละ 200,000 บาท ได้รับเงินค่าหุ้นจากสมาชิกเดือนละประมาณ 150,000 บาท ยืมเงินนอกงบประมาณจากกองทัพเรือ เป็นเงิน 500,000 บาท และขอเบิกเงินบัญชีจากธนาคารกสิกรไทย สาขาโพธิ์สามต้น (ปลอดดอกเบี้ย 1 เดือน) เดือนละ 100,000 บาท เริ่มให้สมาชิกกู้ยืมเงินได้ตั้งแต่วันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ. 2526 กู้ได้ไม่เกิน 5,000 บาท สำหรับการกู้สามัญเริ่มให้สมาชิกกู้ได้ 8 เท่าของเงินเดือน แต่ไม่เกิน 30,000 บาท ตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2526 เป็นต้นมา จนถึงขณะนี้ให้สมาชิกกู้ยืมเงินได้ครั้งหนึ่งของเงินเดือนกู้สามัญได้เป็น 40 เท่าของเงินเดือน

สอ.วค. ได้ดำเนินธุรกิจมาจนถึงปัจจุบันนี้เป็นเวลา 24 ปี โดยยึดถือนโยบายเพื่อเป็นการส่งเสริมสวัสดิการของสมาชิกและครอบครัว ด้วยการให้สมาชิกส่งเงินค่าหุ้นเป็นรายเดือน และรับฝากเงินออมของสมาชิก โดยให้ผลประโยชน์เป็นดอกเบี้ยในอัตราที่สูงกว่าธุรกิจการเงินภายนอก การดำเนินการเป็นไปด้วยความระมัดระวังจนมีความก้าวหน้าเป็นลำดับ ขณะนี้ฐานะการเงินของ สอ.วค. มีความมั่นคงพอที่จะให้การสงเคราะห์แก่สมาชิกที่เดือดร้อน โดยการจ่ายเงินกู้ยืมเงินได้ทันทีที่ยื่นหนังสือขอกู้ หรือจ่ายเงินกู้สามัญได้ภายใน 7 วันนับตั้งแต่ยื่นคำขอกู้

โครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิม จำกัด

โครงสร้างองค์กรของสหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิม จำกัด จะแสดงให้เห็นรูปแบบของการจัดกลุ่มงาน ขอบเขตงาน อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในตำแหน่งต่าง ๆ ตลอดจนสายบังคับบัญชา ดังนี้ (ดังแสดงในภาพ 5)

ภาพ 5 โครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิม จำกัด

ที่มา. จาก รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิม จำกัด (หน้า 3), โดย สหกรณ์-ออมทรัพย์วังเดิม จำกัด, 2553ข, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมสารบรรณทหารเรือ.

1. สมาชิก คือ ผู้ที่มีชื่อและลงลายมือชื่อในบัญชี หรือผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกของสหกรณ์ และได้ชำระค่าหุ้นตามจำนวนที่จะขอถือครบถ้วนแล้ว มีสิทธิในการเข้าร่วมประชุมใหญ่ เพื่อเสนอความคิดเห็นหรือออกเสียงลงคะแนนเข้าชื่อเรียกประชุมใหญ่ วิสามัญ เสนอหรือได้รับเลือกเป็นกรรมการดำเนินการสหกรณ์ หรือผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ ได้รับบริการทางธุรกิจและทางวิชาการจากสหกรณ์ และหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์เป็นองค์กรที่เข้มแข็ง สอดคล้องดูแลกิจการของสหกรณ์ ร่วมมือกับคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ พัฒนาสหกรณ์ให้เจริญรุ่งเรืองและมั่นคง

2. ที่ประชุมใหญ่สมาชิก องค์ประกอบของที่ประชุมใหญ่สมาชิกประกอบด้วย สมาชิกที่เข้าร่วมประชุม ซึ่งการประชุมใหญ่สามัญประจำปีจะประชุมภายใน 150 วันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์ (31 ธันวาคม ของทุกปี) อำนาจหน้าที่ของที่ประชุมใหญ่สมาชิกในฐานะที่เป็นองค์กรสูงสุดของสหกรณ์ ย่อมมีอำนาจสูงสุดในการตัดสินใจหรือลงมติใด ๆ ที่เกี่ยวกับนโยบายและแนวทางการดำเนินงานของสหกรณ์ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับข้อบังคับ จดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ การเลือกตั้งกรรมการดำเนินการสหกรณ์ การใช้จ่ายเงินของสหกรณ์เป็นต้น หรือกล่าวได้ว่าที่ประชุมใหญ่สมาชิกเป็นองค์กรที่สมาชิกจะมาใช้อำนาจหน้าที่ของตนในฐานะเจ้าของสหกรณ์ ในการควบคุมดูแลสหกรณ์ของตนตามวิถีทางประชาธิปไตย

3. คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ประกอบด้วย ประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการดำเนินการอีกสิบสี่คน ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิกให้กรรมการดำเนินการเลือกตั้งในระหว่างกันเองขึ้นดำรงตำแหน่ง รองประธานกรรมการคนหนึ่ง หรือหลายคน เลขานุการคนหนึ่ง และ/หรือเหรัญญิกคนหนึ่ง นอกนั้นเป็นกรรมการ และปิดประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน ณ สำนักงานสหกรณ์

3.1 ประธานกรรมการ มีอำนาจหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุมใหญ่ และที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ และควบคุมการประชุมดังกล่าวให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ควบคุมดูแลการดำเนินงานทั่วไปของสหกรณ์ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และอยู่ในวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ ลงลายมือชื่อในเอกสารต่าง ๆ ในนามสหกรณ์ ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์

3.2 รองประธานกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการในอำนาจหน้าที่ของประธานกรรมการแทนประธานกรรมการ เมื่อประธานกรรมการไม่อยู่ หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อตำแหน่งประธานกรรมการว่างลง หรือปฏิบัติการตามที่ประธานกรรมการมอบหมายให้

3.3 เลขานุการ มีอำนาจหน้าที่จัดทำรายงานการประชุมใหญ่ และรายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินการทุกครั้ง ดูแลรักษาเอกสาร และรายงานการประชุมของสหกรณ์ให้เรียบร้อยอยู่เสมอ แจ้งนัดประชุมไปยังบรรดาสมาชิก หรือกรรมการดำเนินการ แล้วแต่กรณี

3.4 เภรัญญิก มีอำนาจหน้าที่ควบคุม ดูแล ตรวจสอบการรับจ่ายและเก็บรักษาเงินและทรัพย์สินของสหกรณ์ให้เป็นไปโดยถูกต้องเรียบร้อย ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมายให้ภายใต้ กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งของสหกรณ์

4. ผู้จัดการ มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมการปฏิบัติงานในสำนักงาน และบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ให้ปฏิบัติงานตามกฎหมายข้อบังคับที่กำหนดไว้ ได้แก่ การตรวจสอบการรับสมัครเป็นสมาชิก การรับฝาก ถอนเงิน การตรวจสอบค่าของกู้ การจ่ายและเรียกเก็บเงินกู้จากสมาชิก เป็นต้น โดยเสนอรายงานกิจการประจำเดือนต่อคณะกรรมการดำเนินงาน

4.1 รองผู้จัดการ ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้จัดการในกรณีที่ผู้จัดการไม่อยู่ หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ และปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้จัดการ

4.2 เจ้าหน้าที่ฝ่ายเงินกู้ ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการให้กู้ยืมเงิน และการเรียกเก็บหนี้จากสมาชิก ซึ่งได้แก่ เงินให้กู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน เงินให้กู้สามัญ และเงินให้กู้พิเศษ ตลอดจนจัดเตรียมใบรับเงินสหกรณ์ให้แก่สมาชิก

4.3 เจ้าหน้าที่ฝ่ายบัญชี ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการลงบัญชีและจัดทำรายงานทางบัญชีให้ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน ตลอดจนจัดทำงบการเงินต่าง ๆ เพื่อเตรียมพร้อมให้ผู้ตรวจสอบกิจการ และผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาต หรือคณะกรรมการดำเนินงานเข้าตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานจากงบการเงิน

4.4 เจ้าหน้าที่ฝ่ายข้อมูลสมาชิก และประมวลผล ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการรับสมัครและการลาออกของสมาชิก และให้บริการด้านสวัสดิการต่าง ๆ แก่สมาชิก

4.5 เจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงิน ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรับฝาก และถอนเงินสด ซึ่งได้แก่ บัญชีเงินฝากประเภทออมทรัพย์ และฝากประจำ ตลอดจนรายงานสรุปยอดในบัญชีเงินฝากของสมาชิก และการออกเช็ค

4.6 เจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรวบรวมเอกสารต่าง ๆ ของสหกรณ์ เตรียมเอกสารการประชุมคณะกรรมการดำเนินการประจำเดือน และงานธุรการทั่วไป ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และกิจกรรมต่าง ๆ ของสหกรณ์ ให้แก่สมาชิก และสหกรณ์อื่น ตลอดจนหน่วยงานต่าง ๆ และผู้ที่สนใจได้รับทราบ ซึ่งได้แก่ เอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และทางเว็บไซต์ เป็นต้น

5. คณะอนุกรรมการนโยบายและแผน เป็นกลุ่มบุคคลซึ่งแต่งตั้งโดยคณะกรรมการดำเนินการจากคณะกรรมการดำเนินการด้วยตนเองเพื่อเข้ามาดำเนินการในภารกิจต่าง ๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควร หรือเพื่อประโยชน์ทางด้านการบริหารงานของสหกรณ์ องค์ประกอบของคณะอนุกรรมการจะประกอบด้วยกรรมการ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากกรรมการดำเนินการ หรืออาจมีผู้จัดการ หรือเจ้าหน้าที่รวมอยู่ด้วยก็ได้

6. ผู้ตรวจสอบกิจการคือ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ได้รับเลือกจากที่ประชุมใหญ่สมาชิก เพื่อมาปฏิบัติงานด้านการตรวจตราการปฏิบัติงานของฝ่ายจัดการ ตลอดจนการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายต่าง ๆ และรายงานให้คณะกรรมการดำเนินการทราบ ซึ่งถือเป็นมาตรการสำคัญในการควบคุมภายในที่ดี

7. ผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาตคือ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ได้รับเลือกจากที่ประชุมใหญ่สมาชิก เพื่อมาทำหน้าที่แทนเป็นตัวแทนของที่ประชุมใหญ่ในการควบคุมการดำเนินการและฝ่ายจัดการ ตลอดจนการตรวจสอบรายการบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานทางบัญชี

การให้บริการเงินกู้

สหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิม จำกัด มีการให้บริการเงินกู้ดังนี้

1. เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน
2. เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉินประเภทเพื่อการศึกษาของบุตร
3. เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉินประเภทเพื่อการศึกษาของสมาชิก
4. เงินกู้สามัญ

เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน วงเงินกู้ไม่เกินครึ่งหนึ่งของเงินเดือน

สหกรณ์ให้กู้เงินเพื่อเหตุฉุกเฉินได้ครึ่งหนึ่งของเงินเดือน มีสมาชิกอย่างน้อย 1 คน เป็นผู้ค้ำประกัน (ยกเว้นนายทหารชั้นนายพลเรือ หรือข้าราชการบำนาญ ไม่ต้องมี ผู้ค้ำประกัน)

1. คุณสมบัติของผู้กู้
 - 1.1 เป็นสมาชิกมาแล้วอย่างน้อย 2 เดือนขึ้นไป
 - 1.2 ต้องมีเงินเดือนเหลือพอให้หักชำระหนี้

ผู้กู้สามารถผ่อนชำระหนี้สูงสุดได้ไม่เกิน 5 งวด สำหรับสมาชิกที่มีหนี้เงินกู้สามัญอยู่ จะต้องส่งเงินกู้สามัญมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 งวด จึงจะมีสิทธิกู้เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉินได้

2. เอกสารการขอกู้
 - 2.1 สลิปเงินเดือนของเดือนที่ผ่านมาล่าสุด
 - 2.2 สำเนาบัตรประจำตัวข้าราชการ หรือบัตรสมาชิกของผู้กู้
 - 2.3 สำเนาทะเบียนบ้านของผู้กู้
 - 2.4 สำเนาบัตรประจำตัวข้าราชการของผู้ค้ำประกัน
3. ขั้นตอนการขอกู้

- 3.1 สมาชิกเขียนแบบฟอร์มการขอกู้เงินฉุกเฉิน
- 3.2 สมาชิกนำสลิปเงินเดือนเดือนที่จะขอกู้ไปให้หัวหน้าการเงินหน่วยต้น

สังกัดรับรองการจ่ายเงินและมีเงินเหลือพอหักชำระหนี้ได้

- 3.3 สมาชิกแจ้งความจำนงขอกู้เงินพร้อมยื่นเอกสารต่อเจ้าหน้าที่เงินกู้
- 3.4 เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสารและคุณสมบัติพร้อมทั้งเขียนสัญญากู้
- 3.5 สมาชิกได้รับเงินสดจากเจ้าหน้าที่การเงินของสหกรณ์

เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉินประเภทเพื่อการศึกษาของบุตร

วัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิคนำเงินไปเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา และจัดหาอุปกรณ์การศึกษาของบุตรระหว่างปีการศึกษา

สหกรณ์ให้กู้เงินเพื่อเหตุฉุกเฉินประเภทเพื่อการศึกษาของบุตรโดยสมาชิกสามารถกู้เพื่อการศึกษาของบุตรได้เพียง 1 ระดับการศึกษาเท่านั้น สำหรับวงเงินที่ให้กู้แยกเป็นระดับการศึกษาดังนี้

1. ระดับอนุบาล-ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ให้กู้ได้ไม่เกิน 50,000 บาท
2. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้กู้ได้ไม่เกิน 80,000 บาท
3. ระดับอาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า ให้กู้ได้ไม่เกิน 100,000 บาท
4. ระดับอุดมศึกษาขึ้นไป ให้กู้ได้ไม่เกิน 150,000 บาท

สมาชิกจะกู้ได้เพียงครั้งเดียวในรอบปีการศึกษา มีสมาชิกอย่างน้อย 1 คน เป็นผู้ค้ำประกัน ผ่อนชำระสูงสุดได้ไม่เกิน 12 งวด (1 ปี) โดย สหกรณ์จะพิจารณาวงเงินให้กู้โดยคำนึงถึงเงินรายได้รายเดือนคงเหลือไม่ต่ำกว่าร้อยละ 30 สมาชิกที่มีหนี้เงินกู้สามัญเดิมอยู่ สามารถกู้เงินประเภทนี้เพิ่มเติมได้อีก

1. คุณสมบัติของผู้กู้
 - 1.1 เป็นสมาชิมาแล้วอย่างน้อย 2 เดือนขึ้นไป
 - 1.2 ต้องมีเงินเดือนเหลือพอให้หักชำระหนี้
2. เอกสารการขอกู้
 - 2.1 สลิปเงินเดือนของเดือนที่ผ่านมาล่าสุด
 - 2.2 สำเนาบัตรประจำตัวข้าราชการ หรือบัตรสมาชิกของผู้กู้
 - 2.3 สำเนาทะเบียนบ้านของผู้กู้ และบุตร
 - 2.4 สำเนาบัตรประจำตัวข้าราชการของผู้ค้ำประกัน
 - 2.5 สำเนาสมุดธนาคารทหารไทยหน้าแรกที่มีเลขที่บัญชีของผู้กู้

2.6 สำเนาสูติบัตรและใบแสดงผลการเรียนของบุตร

3. ขั้นตอนการขอกู้

3.1 สมาชิกเขียนแบบฟอร์มการขอกู้เงินฉุกเฉิน

3.2 สมาชิกนำสลิปเงินเดือนเดือนเดือนที่จะขอกู้ไปให้หัวหน้าการเงินหน่วยต้นสังกัดรับรองการจ่ายเงินและมีเงินเหลือพอหักชำระหนี้ได้

3.3 สมาชิกแจ้งความจำนงค์ขอกู้เงินพร้อมยื่นเอกสารต่อเจ้าหน้าที่เงินกู้

3.4 เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสารและคุณสมบัติพร้อมทั้งเขียนสัญญากู้

3.5 เจ้าหน้าที่โอนเงินเข้าบัญชีธนาคารของผู้กู้

เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉินประเภทเพื่อการศึกษาของสมาชิก

วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้ให้สูงขึ้นตามความต้องการของมวลสมาชิก อีกทั้งเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนของสมาชิกในด้านการเงิน ที่ต้องนำไปเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา และจัดหาอุปกรณ์การศึกษาของตนเองระหว่างการศึกษา

สหกรณ์ให้กู้เงินเพื่อเหตุฉุกเฉินประเภทเพื่อการศึกษาของสมาชิก โดยสมาชิกสามารถกู้เพื่อการศึกษาแยกเป็นระดับการศึกษาดังนี้

1. ระดับอาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า ให้กู้ได้ไม่เกิน 100,000 บาท
2. ระดับอุดมศึกษาขึ้นไป ให้กู้ได้ไม่เกิน 150,000 บาท

โดยมีสมาชิกอย่างน้อย 1 คน เป็นผู้ค้ำประกัน ผ่อนชำระสูงสุดได้ไม่เกิน 12 งวด (1 ปี) สหกรณ์พิจารณาวงเงินให้กู้โดยคำนึงถึงเงินรายได้รายเดือนคงเหลือไม่ต่ำกว่าร้อยละ 30 สมาชิกที่มีหนี้เงินกู้สามัญเดิมอยู่ สามารถกู้เงินประเภทนี้เพิ่มเติมได้อีก

1. คุณสมบัติของผู้กู้
 - 1.1 เป็นสมาชิกมาแล้วอย่างน้อย 3 เดือนขึ้นไป
 - 1.2 ต้องมีเงินเดือนเหลือพอให้หักชำระหนี้
2. เอกสารการขอกู้
 - 2.1 สลิปเงินเดือนของเดือนที่ผ่านมาล่าสุด
 - 2.2 สำเนาบัตรประจำตัวข้าราชการ หรือบัตรสมาชิกของผู้กู้

- 2.3 สำเนาทะเบียนบ้านของผู้กู้
- 2.4 สำเนาบัตรประจำตัวข้าราชการของผู้ค้ำประกัน
- 2.5 สำเนาสมุดธนาคารทหารไทยหน้าแรกที่มีเลขที่บัญชีของผู้กู้
- 2.6 สำเนาใบแสดงผลการเรียนของผู้กู้
3. ขั้นตอนการขอกู้
 - 3.1 สมาชิกเขียนแบบฟอร์มการขอกู้เงินฉุกเฉิน
 - 3.2 สมาชิกนำสลิปเงินเดือนเดือนเดือนที่จะขอกู้ไปให้หัวหน้าการเงินหน่วยต้นสังกัดรับรองการจ่ายเงินและมีเงินเหลือพอหักชำระหนี้ได้
 - 3.3 สมาชิกแจ้งความจำนงค์ขอกู้เงินพร้อมยื่นเอกสารต่อเจ้าหน้าที่เงินกู้
 - 3.4 เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสารและคุณสมบัติพร้อมทั้งเขียนสัญญา
 - 3.5 เจ้าหน้าที่โอนเงินเข้าบัญชีธนาคารของผู้กู้

เงินกู้สามัญ

1. สิทธิการกู้ มีหลักเกณฑ์ ดังนี้
 - 1.1 สมาชิกที่รับราชการไม่ถึง 5 ปี กู้ได้ไม่เกิน 20 เท่าของเงินเดือนรวมกับค่าหุ้นที่ชำระแล้ว
 - 1.2 สมาชิกที่รับราชการตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป กู้ได้ไม่เกิน 40 เท่าของเงินเดือนรวมกับค่าหุ้นที่ชำระแล้วโดยไม่จำกัดวงเงินกู้
2. คุณสมบัติของผู้กู้
 - 2.1 เป็นสมาชิกมาแล้วอย่างน้อย 3 เดือนขึ้นไป
 - 2.2 ต้องมีเงินเดือนเหลือพอให้หักชำระหนี้
3. เอกสารการขอกู้
 - 3.1 สลิปเงินเดือนของเดือนที่ผ่านมาล่าสุด
 - 3.2 สำเนาบัตรประจำตัวข้าราชการ หรือบัตรสมาชิกของผู้กู้ พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง
 - 3.3 สำเนาทะเบียนบ้านของผู้กู้ พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง
 - 3.4 สำเนาทะเบียนสมรสของผู้ค้ำประกัน (ถ้ามี) พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง

3.5 สำเนาบัตรประจำตัวข้าราชการของผู้ค้าประกัน พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง

3.6 สำเนาทะเบียนบ้านของผู้ค้าประกัน พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง

3.7 สำเนาทะเบียนสมรสของผู้ค้าประกัน (ถ้ามี) พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง

3.8 สำเนาสมุดธนาคารทหารไทยหน้าแรกที่มีเลขที่บัญชีของผู้กู้

4. หลักประกันเงินกู้

4.1 ค่าหุ้น ได้ไม่เกินร้อยละ 90 ของทุนเรือนหุ้นสะสม

4.2 เงินฝากออมทรัพย์ ได้ไม่เกินร้อยละ 80 ของทุนเรือนหุ้นสะสม

4.3 บุคคลค้าประกัน สูงสุดไม่เกิน 2 ท่าน

5. ขั้นตอนการขอกู้

5.1 สมาชิกเขียนแบบฟอร์มการขอกู้เงินสามัญ

5.2 สมาชิกนำสลิปเงินเดือนเดือนที่จะขอกู้ไปให้หัวหน้าการเงินหน่วยต้น

สังกัดรับรองการจ่ายเงินและมีเงินเหลือพอหักชำระหนี้ได้

5.3 สมาชิกแจ้งความจำนงขอกู้เงินพร้อมยื่นเอกสารต่อเจ้าหน้าที่เงินกู้

5.4 เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสารและคุณสมบัติพร้อมทั้งเขียนสัญญากู้

5.5 เจ้าหน้าที่โอนเงินเข้าบัญชีธนาคารของผู้กู้

6. การส่งคืนเงินกู้สามัญ

6.1 ให้ส่งคืนเงินกู้สามัญเป็นเงินต้นรายเดือนเท่า ๆ กัน โดยหักจากเงินได้รายเดือนของสมาชิก

6.2 ระยะเวลาในการผ่อนชำระไม่เกิน 120 งวด (10 ปี)

6.3 การคิดดอกเบี้ยให้ถือตามระเบียบสหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิม จำกัด

6.4 การกู้วนซ้ำจะต้องชำระหนี้เดิมมาแล้วไม่น้อยกว่า 12 งวดเดือน

ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิม จำกัด

ปี พ.ศ. 2553 สหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิม มีผลการดำเนินงานอยู่ในเกณฑ์ที่ “ดี” โดยผลการดำเนินงานและฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2553 ดังนี้

1. สหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิม มีสมาชิกเมื่อต้นปี 15,466 คน ระหว่างปีมีสมาชิกเพิ่มขึ้น 290 คน ออกจากสหกรณ์ 1,138 คน มีสมาชิกคงเหลือ ณ วันสิ้นปี 14,618 คน ในวันสิ้นปีสหกรณ์มีทุนดำเนินงานทั้งสิ้น 5,061,521,043.30 บาท และในรอบปีสหกรณ์มีรายได้ทั้งสิ้น 308,012,961.04 บาท ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น 135,137,649.87 บาท มีกำไรสุทธิ 172,875,311.17 บาท ลดลงจากปีก่อน 6,696,530.85 บาท หรือคิดเป็น ร้อยละ 3.73 จากปี พ.ศ. 2552 ที่มีกำไรสุทธิ จำนวน 179,571,842.02 บาท

ในรอบปี พ.ศ. 2553 สหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิม ได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกของสหกรณ์เป็นจำนวนที่สูง และสมาชิกบางส่วนได้ไปกู้ยืมจากสถาบันการเงินแห่งอื่นที่มีเงื่อนไขในเรื่องของวงเงินกู้ยืมและงวดการผ่อนชำระที่ดีกว่า มาชำระหนี้ค้ำก่อนครบกำหนดเป็นจำนวนมาก สาเหตุดังกล่าวทำให้มีสภาพคล่องไว้เป็นจำนวนเงินที่สูงมาก

2. ด้านสินเชื่อสหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิม ให้เงินกู้แก่สมาชิกประเภทกู้สามัญ จำนวน 5,330 สัญญา เป็นจำนวนเงิน 2,979,617,848 บาท และเงินกู้ประเภทฉุกเฉิน จำนวน 2,766 สัญญา เป็นจำนวนเงิน 20,773,853 บาท

ณ วันสิ้นปีมีลูกหนี้เงินกู้สามัญ คงเหลือ จำนวนเงิน 4,442,411,770 บาท และลูกหนี้เงินกู้ฉุกเฉิน จำนวนเงิน 4,349,422 บาท มีลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ แบ่งเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาจำนวน 8 ราย จำนวนเงิน 823,021.60 บาท และลูกหนี้เงินกู้ค้างนานจำนวน 22 ราย จำนวนเงิน 6,713,462 บาท มีค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญต่อลูกหนี้ตามคำพิพากษา จำนวนเงิน 823,021.60 บาท และค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญต่อลูกหนี้เงินกู้ค้างนาน จำนวนเงิน 3,634,196.40 บาท

3. สหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิม มีการรับฝากเงิน 1 ประเภท คือ เงินรับฝากออมทรัพย์ จำนวนเงิน 3,015,850,627.45 บาท การปฏิบัติงานในด้านรับฝากและถอนเงินอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของฝ่ายจัดการ ซึ่งโดยรวมสหกรณ์ ได้ปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนดไว้อย่างเหมาะสม

4. ทุนเรือนหุ้น ณ วันต้นปีมีจำนวน 1,572,427,950 บาท เพิ่มขึ้นระหว่างปีจำนวนเงิน 209,020,510.00 บาท ลดลงระหว่างปีจำนวนเงิน 78,178,710 บาท มียอดคงเหลือ ณ วันสิ้นปีจำนวนเงิน 1,703,269,750 บาท การเก็บค่าหุ้นและการจ่ายคืน

ค่าหุ้นมีการจัดเก็บด้วยระบบคอมพิวเตอร์สามารถจำแนกรายบุคคลและสรุปรายงานซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับและระเบียบของสหกรณ์ ฯ

ระหว่างปี พ.ศ. 2553 สหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิม ได้จ่ายทุนสาธารณประโยชน์ออกไปเป็นจำนวนเงิน 4,073,550 บาท และได้จ่ายเงินช่วยเหลือสมาชิกจากงบสำรองเป็นจำนวนเงิน 394,056 บาท เนื่องจากทุนสาธารณประโยชน์ได้หมดลงในระหว่างปี ซึ่งการจ่ายเป็นไปตามวัตถุประสงค์แห่งทุนและระเบียบที่สหกรณ์กำหนดไว้ในกรณีนี้ถือว่าเป็นผลดีแก่สมาชิกและครอบครัวเพราะเป็นการช่วยเหลือในรูปของทุนการศึกษา การจัดงานศพ อุบัติเหตุ วาตภัยและภัยพิบัติอย่างอื่น

ตาราง 3

ผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับปีก่อน

รายการ	31 ธ.ค. 2553	31 ธ.ค. 2552	เพิ่ม (ลด)	ร้อยละ
1. จำนวนสมาชิก	14,618	15,466	(848)	(5.48)
2. สินทรัพย์รวม	5,061,521,043.30	4,822,241,008.36	239,280,034.94	4.96
3. ทุนเรือนหุ้น	1,703,269,750.00	1,572,427,950.00	130,841,800.00	8.32
4. ทุนสำรอง	156,209,072.55	138,179,135.35	18,029,937.20	13.05
5. ทุนสะสมตามข้อบังคับ	4,108,961.87	4,459,730.18	(350768.31)	(7.87)
6. เงินรับฝากออมทรัพย์	3,015,850,627.45	2,912,672,243.60	103,178,383.85	3.54
7. เงินให้กู้ระหว่างปี	3,000,391,701.00	4,010,395,507.00	(1,010,003,806.00)	(25.18)
8. ชำระคืนเงินให้กู้ระหว่างปี	3,129,218,746.00	3,516,917,390.00	(387,698,644.00)	(11.02)
9. ลูกหนี้เงินกู้	4,446,761,192.00	4,575,588,237.00	(128,827,045.00)	(2.82)
10. ทุนดำเนินการ	5,061,521,043.30	4,822,241,008.36	239,280,034.94	4.96
11. กำไรสุทธิประจำปี	172,875,311.17	179,571,842.02	(6,696,530.85)	(3.73)

ที่มา.จาก รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิมจำกัด (หน้า 72), โดย สหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิม จำกัด, 2553ข, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมสารบรรณทหารเรือ.

ตาราง 4

การจัดสรรกำไรสุทธิ ประจำปี พ.ศ. 2553

รายการ	ปี พ.ศ. 2553		ปี พ.ศ. 2552	
	บาท	%	บาท	%
กำไรสุทธิประจำปี	172,875,311.17	100.00	179,571,842.02	100.00
1. เป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของกำไรสุทธิ	17,287,531.12	10.00	17,957,184.20	10.00
2. เป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท	10,000.00	0.01	10,000.00	0.01
3. เป็นเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้วในอัตรา ร้อยละ 7.50	119,429,526.00	69.08	124,245,731.00	69.19
4. เป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกตามส่วนดอกเบี้ย ที่ชำระระหว่างปี ในอัตราร้อยละ 9.25	27,518,227.00	15.92	29,236,635.00	16.28
5. เป็นเงินโบนัสกรรมการและเจ้าหน้าที่ไม่เกิน ร้อยละ 10 ของกำไรสุทธิ	4,208,727.52	2.43	4,399,510.13	2.45
6. เป็นทุนรักษาระดับอัตราเงินปันผลไม่เกินร้อยละ 2 ของทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์ตามที่มีอยู่ในวันสิ้นปี	-	0.00	-	0.00
7. เป็นทุนสาธารณประโยชน์ไม่เกินร้อยละ 10 ของกำไรสุทธิ	4,421,299.53	2.56	3,722,781.69	2.07
8. เป็นทุนเพื่อขยายกิจการ	-	0.00	-	0.00

ที่มา.จาก รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิมจำกัด (หน้า 126),
โดย สหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิม จำกัด, 2553ข, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมสารบรรณ-
ทหารเรือ.